

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Dnr KS 2025/0040
Datum: 2025-02-05

Till: Kommunfullmäktige

Ändring av VA-taxan i Österåkers kommun 2025

Sammanfattning

Brukningstaxan föreslås höjas med 13% för att för att täcka kostnadsökningarna på totalt 16,1 mkr. Konsekvenser om inte brukningstaxan höjs enligt förslaget blir att ett ägartillskott på 16,1 mkr för 2025 för att säkra likviditet och inte behöva låna till driftskostnader.

Anläggningstaxan föreslås lämnas oförändrad.

Utöver nivåjusteringar i taxan föreslås vissa justeringar i taxans övriga paragrafer, gällande hänvisningar, förtydliganden och borttagande av övergångsbestämmelse och borttagande av avläsning vid fastighetsöverlåtelse som inte görs längre.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Brukningstaxan höjs med 13% enligt upprättat förslag till ny VA-taxa
2. Övriga punkter i VA-taxan justeras avseende hänvisningar, förtydliganden och borttagande av övergångsbestämmelse och borttagande av avläsning vid fastighetsöverlåtelse som inte görs längre. Punkt 1, 3, 4.2, 5.8, 12.1c, och 18.
3. Ny VA-taxan börjar gälla från och med den 1 april 2025.

Ärendet

Brukningsavgift (12 §)

Brukningsavgiften är den periodiska avgift som en fastighetsägare betalar när denna har anslutit sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen. Den ska täcka fastighetens del av kostnaderna för drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna som inte täcks av anläggningsavgiften. VA-taxan ska enligt lagen om allmänna vattentjänster vara skäligt och rättvist fördelat efter både den kostnad och den nytta som föreligger när en fastighet är ansluten till den befintliga VA-anläggningen.

Ny föreslagen avgift

Österåkersvatten arbetar med ett långsiktigt ansvarstagande för att säkerställa en hållbar och pålitlig vattenhantering i en av Sveriges snabbast växande kommuner. Behovet av att möta framtidens krav på både dricksvatten och avloppshantering i ljuset av ökad befolkningstillväxt, strängare miljökrav och behov av en mer robust infrastruktur av stor vikt. År 2025 står Österåkersvatten inför stora möjligheter, men även utmaningar, både vad gäller infrastruktur och omvärldsfaktorer som påverkar vår verksamhet.

Under 2025 planerar vi för stora och nödvändiga investeringar, det är dels att underhålla och förnya befintliga anläggningar, dels att bygga nya och mer kapacitetsstarka lösningar. Förnysetakten på befintliga anläggningar behöver ökas de kommande åren för att behålla statusen i anläggningarna.

Ett av våra mest prioriterade områden är tillgångsförvaltning vilket omfattar allt från digitalisering, informationshantering och arbetsprocesser, detta kommer att spela en central roll i hur vi kan möta framtidens behov. Genom att koppla samman våra olika system och införa en ny centraliserad styr- och övervakningsplattform kommer vi att kunna agera mer proaktivt och identifiera problem innan de eskalerar samt kommunicera effektivare med våra kunder i realtid. Vår ambition är att ge snabbare och mer tillförlitlig information om driftstörningar och serviceavbrott, vilket både förbättrar kundupplevelsen och stärker vår interna effektivitet.

Österåkersvatten är inte ensamma i de utmaningar som VA-Sverige står inför med föråldrade anläggningar och underhållsskulder. Roslagsvattens initiativ för att ta sig an den här utmaningen på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt går under namn Program Mimer. Programmet fokuserar på tillgångsförvaltning och berör hela organisationen. Målsättningen är att medarbetare ska få en förståelse för sin insats i helheten och att chefer ska ha korrekt information på plats för att kunna ta snabba och effektiva beslut.

I Mimer så drivs aktiviteter för att stötta och leda organisationen in i nya arbetssätt och verktyg. Implementation av nya processer som strategisk tillgångsförvaltning och tillgångsförvaltningsplaner.

En stor del av satsningen i Mimer är de nya digitala verktygen som Roslagsvatten behöver för att stötta sin organisation. Dessa verktyg fokuserar på att Roslagsvatten ska äga sin information och kunna utvecklas i takt med teknikutvecklingen. Verktygen är starten på Roslagsvattens långsiktiga strategiska plan att förenkla upphandlingarna och minska kostnaderna med hjälp av att strukturera information enligt öppna standarder.

Inom Mimer programmet ingår också att vidareutbilda och utveckla Roslagsvattens organisation som helhet. Ekonomiskt stöd har sökts och beviljats av Omställningsfonden för kompetensutveckling för medarbetare och chefer som får möjligheten att lära sig arbeta på helt nya sätt eller digitala verktyg.

Program Mimer arbetar aktivt med andra VA-bolag och forskningsprojekt för att dra nytta av lärdomar och visa att Roslagsvatten är en attraktiv arbetsplats.

Pilot Rydbo är Roslagsvattens initiativ för att prova att arbeta med nya digitala verktyg och arbetsprocesser. Pilotprojektet har pågått under 2024 och utfallet kommer att användas för att utveckla en utrukningsplan. De digitala verktygen och arbetsprocesser som skapar mest värde för Roslagsvatten kommer att prioriteras under 2025–2027. För 2025 kommer ”dubbla” kostnader för te x licenser, konsulter och personalkostnader. Då gamla system måste fungera samtidigt som nya implementeras.

Höjningen av brukningstaxan på 13% behövs för att täcka kostnadsökningarna på totalt 16,1 mkr för ökade räntekostnader, ökade personalkostnader, ökade inköpskostnader (12,5%) för vatten, ökade kostnader för reinvesteringar då förnysetakten ökar av ledningsnät och anläggningar, samt kostnader för Mimer såsom it-licenser, konsultkostnader och nyanställningar av personal med en kompetens som Roslagsvatten inte besitter idag.

Taxehöjningen beräknas träda i kraft den 1/4-25. Varför nio månaders intäkthöjning ska täcka tolv månaders kostnader. Om höjningen gjorts den 1/1 istället hade höjningen blivit 11%.

Tabellen nedan visar de största enskilda orsakerna till den höjda brukningstaxan.

Taxehöjning 2025	%
Brukningstaxa, tapp 3 mån (jan-mars)	3,2%
Inköp Norrvatten +12,5%	1,7%
Övrigt inköp/ÖVAR	-0,8%
Kemikalier	1,1%
It-licenser	2,1%
Reserv för oförutsedda kostnader	2,3%

Personalkostnader löneökn	1,6%
Utökning personal it+re-inv	5,5%
Räntenetto	-4,5%
Reinvesteringar utöver självfinansiering	0,7%
TOTALT	13%

Anger hur stor del respektive post avser av taxehöjningen

Tidigare beredning

Österåkersvatten 2024-12-11

Österåkers Stadshus AB 2025-02-05

Bilagor

Bilaga 1. Påverkan av olika typer av fastigheter, Österåker

Bilaga 2. Övriga ändringar av VA-taxan i Österåkers kommun 2025,

Bilaga 3. VA-taxa 2025 Österåker

Bilaga 4. Protokollsutdrag Österåkersvatten AB, 2014-12-11

Bilaga 5. Österåkersvattens AB beslutsförslag

Bilaga 6. Protokollsutdrag Österåkers Stadshus AB 2025-02-05

Staffan Erlandsson

VD

Expedieras

Akt